

مقدمه: سرطان دهانه رحم شایع ترین سرطان دستگاه تناسلی زنان و دومین سرطان شایع زنان در دنیا است. با توجه به اینکه مرحله پیش سرطانی این بیماری طولانی بوده و میزان بقای بیمار در مرحله ضایعات پیش سرطانی در صورت درمان تقریباً ۱۰۰ درصد است. بنابراین غربالگری در تشخیص اولیه این بیماری از اهمیت بالایی برخوردار است. یکی از روش های موثر و ساده در تشخیص زود هنگام سرطان دهانه رحم انجام آزمون پاپ اسمیر می باشد. پژوهش حاضر نیز به بررسی وضعیت مراجعه زنان برای انجام آزمون پاپ اسمیر و عوامل مؤثر بر آن در قالب مدل اعتقاد بهداشتی HBM پرداخته است.

متدولوژی: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی- تحلیلی از نوع مقطعی بوده که در آن ۴۰۰ نفر از زنان متاهل مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر گناباد بصورت چند مرحله ای - غیر احتمالی آسان انتخاب شده اند. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه ای شامل اطلاعات دموگرافیک و اجزای مدل اعتقاد بهداشتی بوده است. روش جمع آوری داده ها بصورت مصاحبه همراه پرسشنامه بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها نیز از نرم افزار SPSS و آزمون های آماری کای دو، T- Student و One Way ANOVA و همچنین ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است.

یافته های پژوهش: میانگین سنی واحد های پژوهش 31.59 ± 8.9 بوده است. ۹۶ درصد شرکت کنندگان متاهل بوده اند، میزان مراجعه برای انجام آزمون پاپ اسمیر 65.3 درصد بوده است. نتایج پژوهش نشان داده است که ارتباط معناداری بین فواید درک شده و سن ($P=0.01$)، بین موانع درک شده و محل سکونت ($P=0.002$)، بین شدت درک شده و میزان درآمد ($P=0.016$). بین فواید درک شده و میزان درآمد ($P<0.0001$) وجود داشته است. از طرف دیگر یافته ها نشان داده است که ارتباط معنا داری بین موانع درک شده و سن ($P=0.25$)، بین حساسیت درک شده و سن ($P=0.06$) وجود نداشته است. بحث و نتیجه گیری: براساس یافته های پژوهش حاضر و مقایسه آن با مطالعات مشابه. افزایش سطح آگاهی زنان باعث بهبود شاخص های مدل اعتقاد بهداشتی و در نهایت افزایش مراجعه زنان برای انجام آزمون پاپ اسمیر می گردد. لذا برنامه ریزی در جهت آموزش زنان از سنین پایین می تواند راهکاری هزینه اثربخش در جهت افزایش مراجعه زنان و تشخیص زودرس این بیماری باشد.

کلید واژه: سرطان گردن رحم، پاپ اسمیر، مدل اعتقاد بهداشتی